

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu

Educație civică

Clasa a III-a

3

Argument

Dragi copii,

Vă invităm să porniți într-o călătorie minunată, al cărei scop este să vă dezvăluie o mulțime de lucruri despre voi și despre ceilalți.

Manualul de *Educație civică* vă ajută să pătrundeți într-o lume în care veți afla de ce bunătatea, respectul, sinceritatea, curajul, modestia și încrederea în ceilalți ar trebui să fie trăsăturile morale ale tuturor oamenilor.

Veți afla cum să vă comportați cu lucrurile, cu animalele și cu plantele din jurul vostru.

Veți recunoaște grupurile din care faceți parte, descoperind regulile după care se ghidează acestea și felul în care pot funcționa cel mai bine. Veți învăța să cooperați în cadrul grupului, să creați și să mențineți relațiile înfloritoare, care aduc lucruri pozitive tuturor celor implicați. Totodată, veți înțelege că toate persoanele au drepturi, dar și îndatoriri, și ce importanță au acestea.

Nu uitați că trăiți într-o lume frumoasă și că fiecare dintre voi are puterea de a o transforma într-un loc mai bun.

Vă urăm succes în această călătorie!

Autorii



Leția de predare-învățare cuprinde o serie de rubrici care se completează reciproc, oferind o viziune integrată asupra temelor abordate.

Observăm

Este rubrica prin care debutează călătoria prin noile conținuturi. Imaginea-suport și întrebările îi dirijează pe elevi spre ideile principale ale temei.

Discutăm

Rubrica aceasta îi ajută pe elevi să descopere conținuturile fiecărei lecții prin raportarea la întâmplări din viața reală sau la viața din povești, povestiri și poezii.

Lucrăm în perechi

Rubrica propune teme de lucru ușoare și atractive pentru activitatea în perechi. Elevii vor aplica conținuturile abordate în rubricile anterioare.

Lucrăm în echipă

Această rubrică îi unește pe elevi în grupuri mici. Activitățile propuse sunt la un alt grad de dificultate și se creează relații de colaborare și ajutor reciproc.

Reținem

Rubrica sintetizează conținuturile lecției și termenii-cheie pe care trebuie să-i rețină elevii.

Poți mai mult

Rubrica aceasta conține câteva exerciții propuse pentru rezolvarea individuală. Titlul ei sugerează încrederea în capacitatea elevilor de a aplica deprinderile de rezolvare a unor situații și de a depăși dificultățile.

Portofoliu

Aici sunt propuse teme pentru aplicarea cunoștințelor însușite, într-un mod plăcut și interesant, în raport cu competențele vizate de programa școlară.

Joc/Joc de rol

Rubrica aceasta îi implică pe elevi în învățarea pe baza experienței proprii. Ajută la formarea modului de a gândi, a simți și a acționa pentru rezolvarea unor situații-problemă.

Metodele complementare de evaluare utilizate sunt: portofoliul, proiectul, observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor (liste de control, fișe de observare, scări de verificare), autoevaluarea, investigația.

Lucrăm în perechi

1. Membrii familiei sunt rudați sau mai apropiați. Ce amănunt arese înseamnă familia? Prin ce vă diferențiază? Cu ce obiceiuri membrele familiei se disting cel mai bine? Argumentează.

2. Dacă ai avea în familie un copil de băncă despre toate acestea, scrieți o poveste. Ce vorbire ar avea? (Imaginați-vă un copil dintr-o familie în care toată lumea vorbește în același fel și scrieți o poveste despre el.)

3. Ce obiceiuri din familia ta te fac să te simți în familie?

Lucrăm în echipă

1. Cum se pot împărtăși cușii din cărți diferite? Explicăți.

2. Trebuie să fie înțeleasă în toată lumea. Cum sunt acestea? Ce limbă vorbesc locuitorii? Realizați un tablou.

Reținem

Descrieți un obicei dintr-o țară sau dintr-o limbă străină. Scrieți o poveste despre un obicei dintr-o țară sau dintr-o limbă străină. Scrieți o poveste despre un obicei dintr-o țară sau dintr-o limbă străină.

Poți mai mult

1. Scrieți o poveste în care se vorbește de obiceiuri dintr-o țară sau dintr-o limbă străină. Scrieți o poveste în care se vorbește de obiceiuri dintr-o țară sau dintr-o limbă străină.

2. Scrieți o poveste în care se vorbește de obiceiuri dintr-o țară sau dintr-o limbă străină. Scrieți o poveste în care se vorbește de obiceiuri dintr-o țară sau dintr-o limbă străină.

3. Scrieți o poveste în care se vorbește de obiceiuri dintr-o țară sau dintr-o limbă străină. Scrieți o poveste în care se vorbește de obiceiuri dintr-o țară sau dintr-o limbă străină.

Proiect. Expoziția

Formați echipe de câte 4 - 5 elevi.

De ce vom realiza proiectul?

Vom realiza proiectul realizat în cadrul de Limba și Literatura română, Științe, Educație civică, Arte vizuale și Educație fizică.

Cum vom lucra?

Se vor împărtăși sarcinile de lucru:

- pregătirea materialelor: film, ilustrații sau planșe însoțite de text, sunet de fundal, muzică, animații, animații colorate, animații, colaje de carton, ștampă, lipici, bețe de lemn, țigă de plastic;
- realizarea proiectului prezentat în sala de clasă;
- se vor expune proiectele în clasă și se vor realiza tablourile finale;
- se vor realiza proiectele în clasă și se vor realiza tablourile finale.

1. Cum pot influența planșele și animațiile viața omului?

2. Lucrăm în perechi, pentru a da câștig multului deșapant.

3. Observăm și analizăm planșele.

4. Realizăm un scurt film, de 4 - 6 secunde, referitor la influența planșelor și animațiilor.

5. Transcrie fișa model pe cartă și completează-o cu conținutul proiectului.

6. Aici de noi!

7. Imaginăm și o povestim într-o discuție, albă și albă pentru cei din clasă, din care să rezulte un proiect în jurul unei teme.

1. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul din pădure, înțelegem ca un câștig din țării să înțelegem înțelesul.

2. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

3. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

4. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

5. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

6. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

7. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

8. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

9. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

10. Ce are să înțelegem în text? Măgăliștea acesta prezintă a țării sau țării să înțelegem înțelesul.

1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană
1.1. Explorarea calității de persoană pe care o are orice om
1.2. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale persoanei
1.3. Explorarea grupurilor mici și a regulilor grupului
2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut
2.1. Recunoașterea unor atitudini în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
2.3. Explorarea unor relații existente între oameni în cadrul grupului
3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate
3.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru
3.2. Participarea la acțiuni în grupuri mici, prin asumarea de drepturi și îndatoriri
*3.3. Participarea la proiecte simple cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

Cuprins

UNITATEA 1. Lucruri, plante, animale, persoane

Competențe asociate: 1.1., 2.1., 3.1., *3.3.

1. Ce sunt lucrurile?	8
2. Ce sunt animalele și plantele?.....	10
3. Ce înseamnă să fim persoane?.....	12
4. Nevoia de lucruri	14
5. Nevoia de plante și animale	16
6. Nevoia de ceilalți.....	18
Recapitulare.....	20
Evaluare	22
Sugestii pentru lectură.....	24
Proiect. Expoziția	26

UNITATEA 2. Relații, atitudini, comportamente

Competențe asociate: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., *3.3.

1. Lucruri care ne exprimă	28
2. Relații și atitudini față de lucruri (I).....	30
3. Relații și atitudini față de lucruri (II)	32
4. Prieteni necuvântători.....	34
5. Atitudini față de plante și animale (I)	36
6. Atitudini față de plante și animale (II).....	38
Recapitulare.....	40
Evaluare	42
Sugestii pentru lectură.....	44
Proiect. Materiale reciclabile.....	46

UNITATEA 3. Relații, atitudini, comportamente față de oameni

Competențe asociate: 1.1., 1.2., 1.3., 2.3., 3.1., 3.2., *3.3.

1. Încrederea și lipsa de încredere.....	48
2. Respectul și lipsa de respect.....	50
3. Curajul și lipsa de curaj	52
4. Bunătate și răutate	54
5. Despre adevăr și minciună	56
6. Modestia și lipsa de modestie	58
Recapitulare.....	60
Evaluare	62
Sugestii pentru lectură.....	64

UNITATEA 4. Oameni împreună

Competențe asociate: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2.

1. Acasă	66
2. La școală	68
3. La joacă.....	70
4. Prieteni	72
5. Drepturi și îndatoriri.....	74
Recapitulare.....	76
Evaluare	77
Recapitulare finală	78
Evaluare finală	79
Mic dicționar	80

Unitatea

Lucruri, plante, animale, persoane

Ce vom descoperi împreună?

- Ce sunt lucrurile?
- Ce sunt animalele și plantele?
- Ce înseamnă să fim persoane?
- Nevoia de lucruri
- Nevoia de plante și animale
- Nevoia de ceilalți

■ **Recapitulare**

■ **Evaluare**

■ **Sugestii pentru lectură**

■ **Proiect. Expoziția**



Observăm



„Omul cinstește haina, nu haina pe om.“

- Ce lucruri recunoașteți în imagine?
- Cine credeți că a realizat aceste lucruri?
- Ce importanță are fiecare dintre acestea?
- Ce sunt lucrurile personale? De ce credeți că le numim așa?
- Este important să avem grijă de lucrurile noastre? Argumentați.

Discutăm

„În odaia fetelor nu era nimeni. Intrase bunica, lăsând pe scaun geamantanul ușor al Monicăi și ieșise trântind ușa, după ce se uitase în oglinda ovală a șifonierului. În geamantan așteptau portretul bunicii și o păpușă să vadă noua locuință a Monicăi.

Monica, așezată în sufragerie la masă, pe un scaun cu două perne dedesubt, **mânca frumos cu șervețelul agățat de pieptarul rochiței.**“

(după Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)



- Ce lucruri se găsesc în odaia fetelor, așa cum este descris în text?
- Ce importanță are fiecare dintre aceste lucruri?
- Discutați despre înțelesul enunțului colorat din fragmentul dat.
- Spuneți două reguli de comportament la masă.
- Povestiți-le colegilor despre lucrurile personale din dormitorul vostru, precizând:
 - denumirea fiecărui lucru;
 - de unde le aveți;
 - importanța lor;
 - grija acordată;
 - amintirile pe care vi le trezesc;
 - motivul pentru care vă plac sau nu.
- Ce obiecte considerați că nu ar trebui să existe în camera voastră? De ce?

Lucrăm în perechi

1. Scrieți denumirile unor lucruri care se pot face din piatră sau din lemn.
2. Ce meserii au oamenii care transformă aceste materiale în lucruri?

Lucrăm în echipă

1. Piatra, lemnul, lutul au trecut prin diferite transformări pentru a deveni lucruri de care omul are nevoie.
 - Credeți că au simțit ceva în timpul transformării? De ce?
 - Considerați că acestea gândeau că omul le va da o întrebuințare? Motivați răspunsurile date.
2. Explicați înțelesul cuvântului „lucru“ din enunțurile următoare:
 - *Mi-am cumpărat un lucru.*
 - *Am avut de lucru trei probleme.*
 - *Articolul pentru revistă este în lucru.*



Reținem

În jurul nostru se găsesc lucruri și ființe. Lucrurile sunt corpuri fără viață. Ele sunt create de om sau de către natură.

Lucrurile create de om au diferite întrebuințări. Unele lucruri din jurul nostru pot fi folosite doar de noi. Acestea se numesc *lucruri personale*.



Poți mai mult

1. Citește cuvintele, apoi scrie câte un enunț cu fiecare dintre cele care denumesc lucruri: *cretă, Ioana, creion, furnică, barcă, pietriș, Dâmbovița, rândunică*.
2. Scrie o listă cu câteva lucruri pe care ai dori să le confecționezi. Explică alegerea făcută.
3. Precizează pe care dintre lucrurile aflate în jurul tău nu ai dori să le folosești. Argumentează.



Portofoliu

- Culege cel puțin patru ghicitori despre lucruri care sunt folosite zilnic (săpun, periuță de dinți etc.).
- Realizează o fișă cu informații și imagini despre aceste lucruri.

Autoevaluare

• Ai cules patru ghicitori?	DA / NU	• Ai selectat imagini?	DA / NU
• Ai scris informații?	DA / NU	• Ai lucrat îngrijit?	DA / NU

Observăm



„Fiecare pasăre își iubește cuibul.“

- Care sunt viețuitoarele pe care le recunoașteți în imagine?
- Ce importanță are fiecare dintre ele pentru noi, oamenii?
- Ce alte viețuitoare mai cunoașteți? De ce au ele nevoie pentru a crește, a se dezvolta și a se înmulți?
- Discutați despre ocrotirea plantelor și a animalelor.

Discutăm

„Zboruri de găze cu aripi străvezii, cu aripioare albastre se încrucișau, fluturi jucau pe deasupra ierbii dese, în care începeau să se îngrămădească mireisme calde. Și într-un covru scurmat în pământ, între frunze și păiuș, sta un iepure roșcat, pitit pe labe, cu urechile lăsate pe spatele gheboșat. În mângâierea căldurii dormita; își lumina ochii deodată, apoi îi întuneca încet și-și mișca botul crăpat, ca-ntr-un vis.

Pe cărări, înlăuntru, era încă umezeală. Numai ici-colo, mișcarea vieții: răzbătea o chemare nedeslușită moale, stinsă; o gârneață subțire se clătina încet; foșneau un timp foile galbene ale anilor trecuți.

Pe la amiază, începu un glas de corn să adie din poiană în poiană. Bătaia copoilor răspunse răsunător: *chiaf! chiaf!* Se auziră și voci omenești. Și pe poteci, din lumină, intrară, cercetând cu ochii desigurile, doi oameni.“

(după Mihail Sadoveanu, *În pădurea Petrișorului*)



- Care sunt viețuitoarele prezentate în fragmentul dat?
- Ce părere aveți despre comportamentul viețuitoarelor descrise?
- Cum ar fi mediul înconjurător fără plante și animale? Argumentați răspunsul.
- Cum pot influența plantele și animalele viața omului?

Lucrăm în perechi

1. Grupați viețuitoarele din lista următoare în tabelul dat: ardei, pelican, ciuboțica-cucului, mușețel, cal, zebra, mușcată, gura-leului, fazan, tei, sunătoare, privighetoare, pisică, cartof, coada-șoricelului.

Plante	Animale

2. Realizați o fișă despre *Nevoile plantelor și ale animalelor*.

Lucrăm în echipă

1. Stabiliți dacă animalele au familie. Dați exemple.
2. Alegeți dintre acțiunile din lista dată pe cele specifice numai oamenilor: crește, gândește, învață, scrie, se deplasează, se hrănește, se joacă, vorbește, se înmulțește.



Reținem

Animalele și plantele au viață. Ele sunt ființe, ce au nevoie de hrană, apă, condiții de viață care să le asigure creșterea, dezvoltarea, înmulțirea.

Plantele și animalele nu pot realiza acțiuni care sunt specifice doar oamenilor. Spre exemplu, ele nu gândesc, nu vorbesc, nu învață, nu scriu, nu citesc.



Poți mai mult

1. Transcrie pe caiet numai enunțurile adevărate.
 - Plantele nu au viață.
 - Animalele se înmulțesc.
 - Plantele și animalele sunt ființe.
 - Fără hrană, viețuitoarele nu pot trăi.
2. Scrie câte o propoziție despre o plantă preferată sau un animal preferat de tine. Argumentează-ți alegerea.



Concurs

- Formați două echipe. Membrii fiecărei echipe vor descrie, pe rând, prin cuvinte, gesturi, mimică, o anumită plantă și un animal. Membrii celorlalte echipe vor ghici despre ce este vorba.
- Se acordă timp de gândire **1 minut**. Fiecare răspuns corect valorează **5 puncte**. Câștigă echipa care acumulează cele mai multe puncte.

